

Jaarverslag 2019

Inleiding van de voorzitter

Om misverstanden te voorkomen:

Binnen het bestuur geldt altijd dat de Stichting Botanische tuin Dr. Costerus bestaat uit de fysieke tuin en haar vrijwilligers.

Daar gaat het om, alle andere aspecten zijn hieraan ondergeschikt, maar niet onbelangrijk als wij onze hoofdtaak goed willen verrichten, namelijk het veiligstellen van de continuïteit van de tuin.

In het jaarverslag moeten de verschillende activiteiten van de Costerustuin over 2019 worden vermeld. Naar mijn mening is een dergelijk verslag tamelijk oninteressant als daarin geen verslag wordt gedaan van onze gedachten over de toekomst. Deels mede naar aanleiding van de ervaringen van het afgelopen jaar.

Het bestuur heeft besloten om in 2020 de CosterusCost éénmalig uit te geven in een blad zoveel mogelijk in de vorm van een tijdschrift en ook als bewaarnummer met veel achtergrondinformatie. Daarnaast zijn Internet en onze website natuurlijk onmisbaar en besteden wij hier veel tijd aan. Met name onze webmaster.

Voor mij is dit een mooie gelegenheid om het jaarverslag over 2019 te combineren met de inleiding van de voorzitter in deze uitgave. Ik hoop dat daardoor het jaarverslag ook leesbaarder wordt en een inzicht geeft in alles wat reilt en zeilt binnen de Stichting.

De vrijwilligers

Ook dit jaar bleek weer dat het bijhouden van de tuin veel inzet vereist. Gelukkig zijn er veel enthousiaste vrijwilligers die tijdens de werkdagen hard aanpoten. Diverse vrijwilligers komen ook nog geregeld extra dagen naar de tuin om – op aanwijzing van de tuinleiding - de puntjes op de i te zetten. Niet alleen het bestuur heeft hier veel respect en bewondering voor, ook vele van onze bezoekers spreken hun bewondering hierover uit.

Dankzij de Whatsapp groep verloopt het contact, de besluitvorming en afspraken tussen de diverse vrijwilligers veel gestroomlijnder. (Zie ook het hoofdstuk Het Bestuur)

Het aantal vrijwilligers is ongeveer gelijk gebleven, enkelen vielen af en konden worden aangevuld met nieuwkomers. Mede hierom hebben we eigenlijk altijd nieuwe vrijwilligers nodig. Om de kwaliteit van de tuin en de continuïteit te waarborgen hebben we de “sollicitatieprocedure” herzien en als volgt verwoord:

Uitgangspunten:

- Vrijwilligersstop bestaat niet
- Sollicitatieprocedure met eisen, wensen, enz. is er wel.
- Vernieuwing is een must, er is ook een toekomst.

In dit verslag staat geregeld dat naast het tuinieren er ook veel andere werkzaamheden zijn, hieraan besteden we extra aandacht bij het selecteren van nieuwe vrijwilligers.

De tuin in 2019

Als we naar de tuin zelf – planten, bomen en struiken - kijken, was het meest opvallende dat we voor de tweede maal een zeer hete zomerperiode kende. Twee van degelijke hoge zomertemperaturen hadden een grote impact op de planten en bomen in de tuin. Het meest opvallende was:

- Diverse planten reddten het niet. Niet alleen vanwege watertekort maar ook door verbranden.
- De Ginkgo zaadbollen van vorig jaar kwamen tot veler verbijstering op. Totaal zijn er honderden kleine Ginkgo's gevonden. Vele zijn naar het Pinetum gegaan. Voor diverse wetenschappers die het Pinetum bezochten was deze gebeurtenis in de Costerustuin iets nieuws.
- Dankzij het vele sproeien door de vrijwilligers, is de tuin in goede conditie gebleven.

Er is veel gedaan in de tuin. Buiten de vele en intensieve tuinwerkzaamheden was het belangrijkste het verder uitwerken van de plantencollectie. Deze bleek op diverse punten voor verbetering in aanmerking te komen. Bijvoorbeeld het consequent opnemen van de juiste Voorbeeldplanten. Dit is een meer jaren project waar zeker ook in 2020 weer veel tijd en werk in gaat zitten.

Rondom de tuin

Op 5 juli heeft de burgemeester de digitale gids via de QR bordjes geopend. Dit was voor de Costerustuin een historische gebeurtenis. Via deze weg zal de tuin een nog grotere bijdrage kunnen leveren aan een van de wensen van Costerus, namelijk dat de tuin een belangrijke educatieve rol speelt.

Voor meer details zie de website van de Costerustuin: <https://costerustuin.nl/plantencollectie/>

Plantencollectie

De indeling van het plantenrijk in veertig ordes is geb.
Nederland van Eli Heimans, Hein Willems Heinsius en J.
De hieronder behandelde planten, struiken en bomen v
paaltjes geplaatste QR-codes direct toegang tot de ord

Nog geen QR-code app op uw
de website aangeboden. U ku
Voor Android telefoons: In Pl
Voor iPhones: in de App Store

0 Sporenplanten

Sporen worden gevormd in de sporendoosjes a

Met de gemeenste Hilversum is afgesproken dat bij de renovatie van de Zonnelaan de Costerustuin een meer opvallende eigen entree krijgt. Een extra richtingbord naar de huidige onopvallende entree hebben wij reeds gekregen van de Gemeente. Mede dankzij het bezoek van de burgemeester zijn wij in contact gekomen met diverse Gemeentelijke instanties. Deze samenwerking verloopt zeer naar wens, met als gevolg dat wij regelmatig contact hebben gehad over diverse zaken welke nu actueel zijn in Hilversum. Inrichting Zonnelaan, Smart City, de afdeling openbare ruimte, via het Gemeentebestuur met de Tomingroep, (2 stadsvuilnisbakken) enz.

Dit alles is van belang voor de bekend baarheid en daardoor voor de continuïteit van de tuin.

De laatste jaren heeft zich in sneltreinvaart het fenomeen ontwikkeld dat naast een fysieke aanwezigheid zaken ook Online heel dominant aanwezig zijn.

Hiermee wordt bedoeld dat Bol.com bijvoorbeeld bijna alleen Online bestaat. Het Rijksmuseum bestaat natuurlijk uit het fysieke gebouw in Amsterdam, maar ook dankzij de mooie website over de hele wereld Online.

Interesse wordt gewekt via de site, met als gevolg dat het Rijksmuseum overspoeld wordt door bezoekers. Zowel op de fysieke locatie als wel op de site. Opvallend is het percentage jongeren dat het museum bezoekt: hun interesse is gewekt via de site en vervolgens willen zij een en ander in werkelijkheid zien. Zij zijn goed voorbereid dankzij de vele mogelijkheden die de website biedt om je tot in detail en met links naar achtergrondinformatie te verdiepen in deze wereld.

Deze ontwikkeling geldt ook voor de Costerustuin. De QR-code gids in de vorm van de paaltjes in de tuin en de daarbij behorende informatie op de site is het eerste begin.

Om bovenstaande nog verder uit te bouwen, is de webmaster begonnen de site te vernieuwen.

De aankondigingen in de media zoals onder andere **GOOIAGENDA.nl** hebben een grote invloed op de evenementen van de Costerustuin: last minute en alleen voor in het weekend krijgen wij reactie. Ook dit vereist extra aandacht vanuit het bestuur hoe hierop in te spelen. In principe geldt:

- Bezoekersgroepen, bijvoorbeeld Tuinclubs, kan altijd.
- Overige evenementen zoveel mogelijk met andere evenementen combineren.
- Alleen In het weekend.

LIVEHILVERSUM

Duurzaamheid

In 2019 stond het begrip duurzaamheid volop in de belangstelling. Het bestuur van de Costerustuin heeft daarom het principe besluit genomen om de taakomschrijving uit de statuten als volgt aan te passen en daarnaar te handelen.

In de statuten staat wat er van het bestuur wordt verwacht. Ooit op de website samengevat als volgt:

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het naleven van de – in de stichtingsakte genoemde – doelen en doelstellingen. (Belangrijkste: Continuïteit, educatie)
- het opstellen van een visie en het uitvoeren en/of ontwikkelen van projecten die in lijn zijn met de doelen.
- het bewaken van de kwaliteit van de organisatie: de professionaliteit van een vrijwilligersorganisatie.
- beleid maken voor een goede en verantwoorde financiële basis die het voortbestaan van de tuin garandeert. Specifiek gericht op het gebied van de reguliere inkomsten.
- het versterken van het bestaansrecht van de tuin.

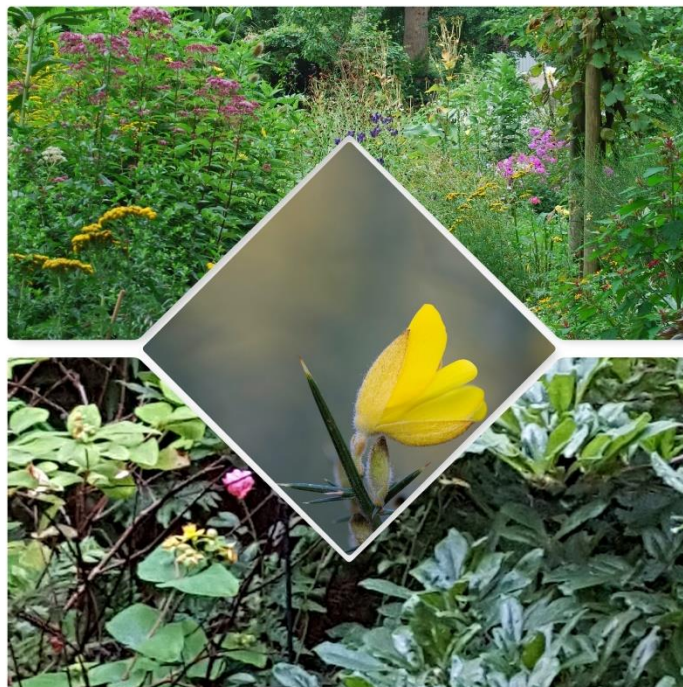
Aan het laatste punt is nu toegevoegd:

het versterken van het bestaansrecht van de tuin, door vanaf heden te streven naar een tuin die een voorbeeldfunctie vervult op het gebied van duurzaamheid en alle zaken die hiermee in verband staan.

Voor meer inspiratie is het boek van Dave Goulson De Tuin jungle aan te bevelen. Hij besteedt ook aandacht aan de verschillende zienswijzen van mensen, bijvoorbeeld de eekhoorn in de Engelse steden: rode t.o.v. grijze. Zeer leerzaam.

Voor 2020 beginnen wij met die zaken waar alle (vrijwilligers) het overeen zijn, zo goed mogelijk duurzaam te maken en/of naar te handelen. Dit om te voorkomen dat veel te veel aandacht en tijd verloren gaat aan discussies. Ook is het niet mogelijk om van de ene dag op de andere alles anders te doen, maar we moeten wel alles op alles zetten om een en ander zo veel mogelijk te realiseren.

Ook is binnen het bestuur afgesproken dat het een project wordt dat gebaseerd is op onderbouwing. Geregeld zullen wij een beroep moeten doen op bronnen, welke de benodigde kennis in huis hebben. (Universiteiten bijvoorbeeld)

Het bestuur

Het bestuur bestond eind 2019 uit:

Piet Vulto	Penningmeester
Mark van Schaick	Media, communicatie
Bert Beijer	Voorzitter

Sita van de Koppen en Jos Ketelaar hebben zich teruggetrokken uit het bestuur. Beiden hebben meer dan 30 jaar zich ingezet voor de tuin. Het spreekt vanzelf dat dit door iedereen zeer wordt gewaardeerd en zijn wij dank verschuldigd aan hun grote inzet voor de tuin.

Zij blijven vrijwilliger van de tuin.

Per 1 januari 2020 zijn Mark van Schaick en Isa van der Heijden aangetreden als bestuurslid.

Beiden zijn bekend met de Costerustuin, zij zetten zich al jaren in om van de tuin iets moois te maken.

Het bestuur heeft de eerste stappen gezet naar een aanpassing van zijn werkwijze. Bijvoorbeeld de bestuursvergaderingen. Tijdens deze bijeenkomsten kwamen te veel onderwerpen ter sprake die via de huidige communicatiemiddelen reeds waren achterhaald en/of opgelost. E-mail, WhatsApp. Door het gebruik hiervan is het nu dat besluitvorming, afspraken maken, kortom het gehele bedrijfsproces een doorlopend proces is, en nooit meer een momentopname. Het bestuur heeft vier keer vergaderd en zich voornamelijk beziggehouden met diverse zaken die op termijn zich kunnen voordoen en welke maatregelen hiervoor nu in gang gezet moeten worden. Dit alles met in het achterhoofd zich voordoende kansen niet te missen.

Als voorbeeld: Hoe de wegvallende inkomsten via de Vrienden van de Costerustuin te compenseren. Wij zullen initiatieven moeten starten om bijvoorbeeld sponsoren te werven. Hoe (jongere) bestuursleden te werven, de animo onder potentiële kandidaten vanuit de omgeving van de tuin is bijna nihil. Een verschijnsel dat veel vrijwilligersorganisaties treft. Wij hebben deze keer gelukkig twee bestuursleden kunnen vinden vanuit onze vrijwilligers.

Dit zijn typisch van die zaken die niet als een project langs geijkte banen zijn af handelen. Hier moet je “tegenaan lopen” en om dit mogelijk te maken is het zaak om op zo veel mogelijk fronten aanwezig te zijn en op die wijze kansen te creëren.

Vrienden van de Costerustuin

Zoals ook vorig jaar is vermeld loopt het aantal leden van deze donateursclub sterk terug en is het niet realistisch uit te gaan van een herstel. Het aantal leden is teruggelopen van 177 in 2018 naar 167 eind 2019.

Veel werk zal verricht moeten worden aan het veiligstellen van voldoende middelen voor de Costerustuin, met het accent op nieuwe bronnen, zoals sponsoring, en reclame en of samenwerking met bedrijven.

In 2019 hebben wij de vrienden uitgenodigd voor de borrel bij de opening van de QR-codes/Plantencollectie. In 2020 willen wij weer iets organiseren op de tuin voor de Vrienden van de Costerustuin.

Financiën

Zie financieel jaarverslag, eveneens op onze website gepubliceerd. Dit blijkt nauwelijks af te wijken van het financiële jaarverslag over 2018.

De accommodatie

De huidige accommodatie (gereedschap schuur en 't Costhuijs) zullen binnen enkele jaren aan vervanging toe zijn, mits er vanaf nu regelmatig onderhoud wordt verricht. Door de Costerustuin zijn reeds enkele reserveringen op de begroting gemaakt. Getracht wordt in 2020 aanvullende sponsoren te vinden.

Ook in 2019 bleek dat het laten verrichten van onderhoud door professionele bedrijven, zeer kostbaar is. Dit heeft tot gevolg dat het bestuur zeer kritisch is met het op korte termijn laten verrichten van klein onderhoud. Geen duur lapwerk!

De focus ligt op: beter iets geheel vervangen en duurzaam in de betekenis dat het lang meegaat. Lang qua kwaliteit en functionaliteit.

Hiervoor zijn sponsorgelden onontbeerlijk. Het huidige noodzakelijke klein onderhoud kan alleen gedaan worden door vrijwilligers. (Noodsituaties daargelaten natuurlijk)

In 2020 zullen wij veel energie stoppen in de contacten die wij gelegd hebben met de gemeente. Wanneer de Zonnelaan in voorjaar 2021 heringericht gaat worden, kan de Gemeente ons helpen met bijvoorbeeld grondwerkzaamheden. (Als die er zouden zijn.) Het is dan wel zaak dat wij een goed plan hebben, met voor alle instanties, een goede onderbouwing. Er is veel subsidie voorhanden, maar gezien de geschiedenis zijn overheden - terecht - veel kritischer ten aanzien van de toekenning. Zoals gezegd, dit onderwerp zal voor het bestuur een grote taak zijn. Ook lastig daar het 100% toekomstgericht is.

De extra activiteiten is 2019 waren

Dinsdag 23 april	Rondleiding en daslookboter maken	
Zaterdag 4 mei	Rondleiding	
Vrijdag 5 juli	Opening Plantencollectie met QR-codes in de tuin, verricht door de burgemeester.	Veel belangstelling en twee interviews in Gooi- en Eemlander en Gooi en Eembode.
Zaterdag en zondag 14 -15 juli	Open Monumenten weekend	Zeer drukbezocht. Bijna alle bezoekers zeiden meerdere monumenten af te gaan.
Zaterdag 3 augustus	Vrijwilligersuitje	
Dinsdag 27 augustus	Rondleiding bewoners Boombergwijk	
Zondag, 1 september	Rondleiding over geneeskrachtige kruiden	Sluit aan bij activiteiten van de Nederlandse Botanische Tuinen. Zeer drukbezocht.
Zaterdag 5 oktober	Plantenuitgiftedag	Goed bezocht, maar weinig nieuwe gezichten. In 2020 opnieuw beoordelen. Bijvoorbeeld alleen voor de Vrienden van de Costerustuin.
Dinsdag, 19 november	Aanwezig tijdens welkomstavond Gemeente voor nieuwe bewoners	

De promotie van de tuin

Het bezoek van de burgemeester heeft in 2019 gezorgd voor een sterke verbetering van de bekendheid van de tuin in Hilversum en omgeving. Voor 2020 is het zaak de beschikbare middelen goed in te zetten voor dit doel: de bekendheid van de tuin, veel bezoekers zodat de tuin onmisbaar blijft. Het streven is zoveel mogelijk aanwezig, betrokken te zijn bij allerlei initiatieven.

Een van onze vrijwilligers heeft geregeld een praatje over de Costerustuin op de radio in het programma Vroege Vogels. Hier komen veel positieve reacties op.

Er zijn diverse activiteiten op het gebied van duurzaamheid. Waar en of wij kunnen aansluiten valt nader te bezien. De eerste contacten zijn gelegd met enkele scholen, en we blijven dit volgen.

Het is onmogelijk een totaaloverzicht te maken van instanties, stichtingen, enz. die op een of andere wijze van belang kunnen zijn voor de Costerustuin. Internet is ermee overspoeld. Voor het bestuur is het uitgangspunt bij alles wat we doen de continuïteit van de tuin. Deze valt of staat met de rol van de tuin op dit moment, daarom zijn veel bezoekers en grote bekendheid essentieel. Zo wordt de tuin onmisbaar voor Hilversum, Het Gooi en omgeving.

Afsluiting

Tot slot wensen wij iedereen een goed 2020 toe en weer een mooi Costerus-Tuinjaar.

Hilversum, 25 januari 2020

Mede namens het bestuur, Bert Beijer

Nadere informatie is altijd op te vragen via info@costerustuin.nl of via bert.beijer@kpnmail.nl